

MáltaiHírek

A Magyar Máltai Lovagok Szövetsége és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat lapja
XXI. évfolyam :: 2. szám :: 2015 június

Erdő Péter

*Ennél nagyobb feladat,
azt hiszem, nincs*

**Én ebbe a
kereszténységbe
nőttem bele**

**25 éves
Szövetségünk
Magyarországi
Delegációja**

Mobile

1350

a Máltai Szeretetszolgálat adományvonala
Hívásával 250 forinttal támogatja
a Szeretetszolgálat tevékenységét.

aktuális

Légy első a segítségnyújtásban!

A Magyar Máltai Lovagok Szövetsége 2015. június 27-én szervezi meg az első Szent János bált, melynek bevételeiből a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal közösen tervezi beindítani „Légy első a segítségnyújtásban” elnevezésű jótékonysági programját. Ennek során iskolai elsősegélynyújtó tanfolyamok indulnak elsősorban középiskolások számára.

A diákok az életkorukhoz igazodó elsősegély oktatásban vesznek részt, majd a tanfolyamot legeredményesebben elvégzőkből pedig iskolai elsősegély szolgálat alakul. A program célja, hogy növekedjen azok száma, akik szükség esetén szakszerűen és gyorsan képesek elsősegélyt nyújtani.

A „Légy első a segítségnyújtásban” program a Máltai Rend és a Szeretetszolgálat elvein és értékein alapul. Az alapvető cél, hogy a gyermekek megtanulják, hogyan kell szakszerűen segíteni – adott esetben életet menteni –, de ugyanilyen fontos, hogy a másokért való felelősség vállalása, másokról való gondoskodás tudata kialakuljon bennük. A kezdeményezők hosszabb távon egy olyan generáció felneveléséhez szeretnének hozzájárulni, melynek tagjai nemcsak észreveszik, amikor valaki a környezetükben vész helyzetbe kerül, de kellő önbizalommal oda mernek hozzá lépni, és bátran tudnak elsősegélyt nyújtani.

Az elsősegélynyújtó ismeretek tanítása és népszerűsítése több mint húszéves múltra tekint vissza a Magyar Máltai Szeretetszolgálat különböző szervezeteinél; Budapesten többek között a Máltai Mentőszolgálat szakemberei tartanak magas színvonalú képzéseket, melynek szakmai anyaga alapján az elmúlt évben kárpátaljai és ukrainai elsősegélynyújtó oktatók tucatjait is kiképezték. A Nyugat-Dunántúli Régióban több középiskolában oktatnak elsősegélynyújtó ismereteket máltai szakemberek, sőt, van, ahol már óvodáskorban, játékos formában megkezdődik a gyerekek szemléletének formálása. Az elmúlt években több tízezeren töltötték le a Máltai Mentőszolgálat okostelefonokra fejlesztett elsősegélynyújtó alkalmazását, amely a képekkel, kisfilmekkel segít abban, hogy vész helyzetben hogyan tudunk segítséget nyújtani.

Az emberek döntő többsége azonban ma sem tudja, mihez kezdjen szükség esetén, így a húsz évvel ezelőtt megfogalmazott célok továbbra is ugyanolyan fontosak. A Rend új programja a tizenéves generáció tagjait célozza meg, hogy számukra már természetes legyen a segítségnyújtás.

tartalom

Akadémikusok a gyerekek éhezése ellen

Folyószámlát nyit és tagjai körében gyűjtést hirdet az éhező gyerekek számára a Magyar Tudományos Akadémia. A döntést az MTA és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat gyerekéhezéről készített közös tanulmánya előzte meg.

Akadémiai összefogás indul az éhező gyermekekért – erről a Magyar Tudományos Akadémia (MTA) május 6-i közgyűlésén határoztak a résztvevők Falus András egyetemi tanár, az MTA rendes tagjának kezdeményezésére. Mint az akadémikus a közgyűlés minden tagjához eljuttatott levelében felidézte, a múlt év végén vált ismertté az a felmérés és tanulmány, amelyet a Máltai Szeretetszolgálat és az akadémia végzett a gyermekek étkeztetéséről. A közös tanulmány szerint Magyarországon 30-50 ezer gyermek éhezik. Ezek a gyerekek éhesen mennek iskolába, vagy fekszenek le aludni.

Kétszázezerre becsülik azon kiskorúak számát, akik időszakosan nem juthatnak elegendő ételhez, azaz kríziséhezők – mondta Marozsán Csilla, a tanulmány egyik készítője. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Gyerekesély programjának szakmai vezetője hozzátette: főként a nyári szünet jelent nehézséget, mert ilyenkor nincs közétkeztetés. Az önkormányzatok 2002 óta pályázhatnak szociális nyári gyermekétkeztetésre, de a legszegényebb régiókban sokszor még ezt sem tudják vállalni.

Idén mintegy 1500 önkormányzattól 142 ezer gyerek részesül meleg ételben a nyáron a kormány 3 milliárd forint keretösszegű pályázata nyomán – közölte június 10-én Czibere Károly szociális államtitkár. A pályázó önkormányzatok száma kétszázal, a kedvezményezett gyerekek száma pedig 18 ezerrel növekedett az elmúlt évhez képest. Mint mondta, a kormány a jövőben úgy kívánja átalakítani a rendszert, hogy az önkormányzatok számára ne pályázati lehetőség, hanem általános kötelezettség legyen a nyári gyermekétkeztetés, annak érdekében, hogy egy gyerek se maradjon meleg étel nélkül.

Aktuális
Légy első a segítségnyújtásban!
2. oldal

Akadémikusok a gyerekek éhezése ellen
3. oldal

„Ennél nagyobb feladat, azt hiszem, nincs”
4. oldal

Kozma Imre atya 75 éves
6. oldal

Interjú
„Én ebbe a kereszténységbe nőttem bele”
7. oldal

Szolgálat
Ez nem (csak) játék!
9. oldal

Történelem
25 éves Szövetségünk Magyarországi Delegációja
10. oldal

A hit védelme
Legyen az évforduló üdvöt hozó erő!
12. oldal

A Máltai Rend a nagyvilágban
A Máltai Rend: Pápai bullától a szuverenitásig
13. oldal

Megtanulták, hogyan mentsenek
16. oldal

A címlapon:: Erdő Péter bíboros Matthew Festing nagymesterrel a nagykereszt átvételekor
Fotó :: Bókay László / Magyar Kurír

beköszöntő

Kedves Olvasó!

Amikor 25 évvel ezelőtt az első hazai tagfelvételekkel megteremtődött az addig emigrációban élő Magyar Máltai Lovagok Szövetsége magyarországi lábvetésének újbóli lehetősége, annak első lépése a Szövetség Magyarországi Delegációjának megalakulása volt. Az első lépést további mérföldkövek követték: a székház visszaszerzése, teljes felújítása és berendezése 1993-tól, majd a Szövetség székhelyének Rómából való hivatalos visszahelyezése 1996-ban Budapestre. A következetes hazai tagfelvételekkel napjainkra már a tagság nagyobb fele Magyarországon és a közeli szomszédságban él.

Minden ok megvolt tehát arra, hogy a negyedszázados évfordulón hálaadó szentmisével és emléküléssel ünnepeljük a hazatérést. Az ünnepi eseményen a Nagymester és a Nagymagiszterium képviselőiben a Nagyispotályos és a Központi Kincstárnok vett részt; az Osztrák Nagyperjelség delegációját pedig Norbert Salburg-Falkenstein prokurátor vezette.

Cserháti József püspök, tiszteletbeli konventuális káplánunknak a Mátyás templomban bemutatott hálaadó szentmisén elmondott homíliáját a 10. oldalon, a 25 év beszámolójának méltatását pedig az 12. oldalon találják. Jó olvasást kívánok!

Tisztelettel,
WETTSTEIN JÁNOS

A Máltai Rend magyarországi kommunikációs vezetője

aktuális

„Ennél nagyobb feladat, azt hiszem, nincs”

Beszélgetés Erdő Péter bíborossal, a Szuverén Máltai Lovagrend új tartománynagyával

Írta :: Kuzmányi István

Erdő Péter bíboros május 28-án Rómában átvette a Szuverén Máltai Lovagrend nagykeresztes tartománynagya jelvényeit Matthew Festing nagymestertől. Ezzel az ünnepélyes ceremóniával Erdő Péter tartománynagyi méltóságban tagja lett a Máltai Rendnek.

• **Bíboros urat május 28-án a Szuverén Máltai Lovagrend nagymestere a keresztény világ alighanem legrégebbi, több mint kilencszáz éves múltra visszatekintő, a szegények szolgálatában álló rendjének tagjává, nagykeresztes tartománynagyává avatta. Mit jelent ez bíboros úr számára? •**

Nagy örömet és megtiszteltetést mindekelőtt; több okból is. Először azért, mert Magyarországon ismerem és nagyra becslöm a Máltai Rend és segélyszervezete, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat munkáját, mely katolikus szellemiségben végzi szociális tevékenységét. Az egyházmegyénk területén különösen is fontos szolgálatot végeznek, például a hajléktalanok javára, de sok más területen is, legutóbb például az ukrainai segélyakcióban hallottunk a Máltai Szeretetszolgálat részvételéről. Számomra felejthetetlen élmény volt az is, amikor 1989–90 fordulóján, a romániai forradalom idején az ablakból azt láttam, hogy végeláthatatlan autókaraván haladt az Üllői úton kifelé, Románia felé, és a teherautók tetején ott volt a máltai kereszt. Azt hiszem, hogy a legelső igazán nagy segélyszállítmány Magyarországon keresztül éppen a máltaiak szervezésében érkezett. Akkor azt egészen példátlan jelenségként éltük meg; olyan hosszú teherautó-oszlopokat csak a szovjet hadsereg indított Magyarországon különböző hadgyakorlatok keretében vagy egyéb célokból, itt viszont azt láttuk, hogy egy keresztel megjelölt gépkocsisor tart Ro-

mánia felé. Azt hiszem, hogy a későbbiekben újabb és újabb információk és tapasztalatok erősítették meg azt, hogy a Máltai Rendnek Magyarországon is nagy az elköteleződése, és a társadalom is jól fogadja ezt. Később is, amikor püspökként rendszeresen részt vettem azokon a találkozókön, amelyek a püspöki kar és a Rend képviselői között létrejöttek, akkor is örömmel láthattuk, hogy van egyfajta együttműködés, egy nagyon konkrét operatív kapcsolat is a püspöki kar és a Magyar Máltai Lovagok Szövetsége között. Tehát ebben az összefüggésben azt mondhatom, ez egy szívemhez nagyon közel álló megtiszteltetés volt.

• **Említette bíboros úr a máltai keresztet. Mit jelent az a Magyar Katolikus Egyház számára, hogy ma Magyarországon a Máltai Rend segélyszervezete, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat az egyik legnagyobb szociális intézményfenntartó, és olyan programokban vesznek részt, mint a kistérségi felzárkóztatás, a cigányság helyzetének javítása, a hajléktalanok segítése? •**

Úgy látjuk, hogy ezeket a tevékenységeket nagyfokú professzionalitás jellemzi. Mindannyiunknak, akik egyházmegyékben foglalkozunk – vagy akár plébániai szinten – karitatív ügyekkel, az az élményünk, hogy nagyon nagy a feladat, és sokkal több szakértelem kellene hozzá, mint amivel mi, papok rendelkezünk. Nagyon jó tudni azt, hogy van egy katolikus nemzetközi szervezet, amelyik a kellő hozzáértéssel tudja mindezt megközelíteni.

• **A Máltai Rendnek és a szeretetszolgálatnak egyaránt így hangzik a jelmondata: a hit védelme és a szegények szolgálata. Bíboros úr szerint ez napjainkban hogyan élhető meg hitelesen? •**

A hit védelme nagyon fontos kérdés, mert jelenleg katolikus hitünket talán leginkább a szétszórtság fenyegeti. Egyfajta kulturális szétesés; az a tendencia, hogy nem gondolkozunk el mélyebben semmiről, hogy nem is törekszünk arra, hogy összefüggő képet alkossunk a világról, hanem pillanatnyi hangulataink és érzéseink rabjai maradunk. Ha efölé tudjuk emelni tekintetünket, csak akkor érezzük át a felelősségünket is; akár a jövőért, akár más emberekért; mert ameddig a saját közérzetünkkel vagyunk elfoglalva, addig érdektelenek vagyunk mások iránt; ahogy Ferenc pápa szokta mondani, Európának az egyik legnagyobb veszélye ma az individualizmus, tehát elszigetelődik az egyén, és észre se veszi másnak a problémáját. Ehhez képest éppen a hit igazságának védelme kötelez minket arra, hogy magasabbra emeljük

a tekintetünket, egységben lássuk ne csak a teremtett világot, hanem a Teremtővel együtt a létezők összességét. Mert akkor kapja meg az értelmét és az értékét a mi saját életünk és munkánk is. Ennél nagyobb feladat, azt hiszem, nincs. Ebben kapja meg a helyét a szegények, a rászoruló, a betegek segítése is.

• **Bíboros úr milyennek értékeli a Magyar Máltai Lovagok Szövetsége és a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia között fennálló hivatalos kapcsolatot? •**

Jónak értekelem. Úgy gondolom, hogy a bizalom jellemzi ezt a kapcsolatot; hogy a jövőben hogyan tud továbbfejlődni, ez nagyban függ a magyar társadalom helyzetétől. Attól, hogy milyen tevékenységekre van még

feladatokról van szó, amelyeknek az állami elismerése képzettségi feltételeket is megkívánhat. Viszont amikor a szellemiségnek, az azonosságnak a kérdése merül fel, akkor Magyarországon ma lehetősége van egy egyházi intézménynek arra, hogy az illető egyház hitelvéinek megfelelően, annak a fényében válassza meg munkatársait. Ez azonban nem nagyon szigorú és szűkkeblű módon történik hazánkban; nem is történhetett így, hiszen a rendszerváltozás után tömegesen kaptunk vissza intézményeket, iskolákat, akár szociális intézményeket is; miközben hosszú évtizedekig nem volt az országban katolikus szellemű pedagógusképzés. Még ha valaki személyében

ben ki kell fejeződnie, és ez kihat az egyes intézményekre, az egyes szolgálatokra is. Adott esetben ez nyilvánulhat meg egy stratégiai döntésben. Nyilván irreális vagy fenntarthatatlan tevékenységet senki sem vállalhat. De adott esetben, ha nemcsak a társadalmi presztízs vagy az anyagi haszon a motiváló erő, hanem van egy mélyebb szempont, akkor ez abban is megmutatkozik, hogy milyen területen vállal valaki feladatokat. Ebben a tekintetben a Máltai Rend és a Szeretetszolgálat is nagyon jól vizsgázott Magyarországon, mert sok olyan területen működik, amit hit nélkül és a segítő szeretet szándéka nélkül nem igen lehet elvállalni.

• **Mind a rendtagok, mind a Szeretetszolgálat vezetősége és munkatársai megtiszteltetésnek tekintik, hogy bíboros úr a Szuverén Máltai Lovagrend nagykeresztes tartományagya lett, és erre – azt tapasztaltam – büszkék is. Ez a tisztség a nagymester melletti tevékenységet jelenti, tehát nemzetközi jellegű is. Tervez-e bármilyen szorosabb együttműködést a Renddel, akár nemzetközi, akár országos szinten? •**

Úgy érzem, hogy erre a következő hónapokban és években lehetőség, de talán még szükség is lesz. Nem tudjuk, hogyan alakul az egész magyar szociális szektor. Az biztos, hogy az állami fenntartású intézmények többségét vagy nagy részét automatikusan egyházi fenntartásba átvenni nem lehet. Ahhoz ez a probléma túl nagy és túl kiterjedt. De az is biztos, hogy vannak olyan konkrét tevékenységek, amelyekben máris bizonyított az egyházi fenntartó, és amelyekben a Máltai Rend Magyarországon is jelentős részt vállal, és esetleg további fejlődés is elképzelhető.

• **Bíboros úr mint a Máltai Rend tartományagya milyen üzenetet fogalmaz meg a Rend és a Szeretetszolgálat tagjai számára? •**

Szeretettel köszöntöm mindannyiukat, és azt kívánom, hogy a Máltai Rend szellemében végezzék tovább a munkájukat, hogy az tanúságtétel legyen az egész társadalom előtt.

esetleg szükség, vagy milyen sajátos feladatok jelentkeznek. Lehetne sokat beszélni az egész szociális területről vagy akár az egészségügy területéről is; egészen biztos, hogy itt a színvonalas, de ugyanakkor társadalmi értékének megfelelően megbecsült és finanszírozott szakmai tevékenységnek nagy szerepe lehet.

• **A Szeretetszolgálaton belül, mely több száz főt foglalkoztat országsszerte, felmerül a kérdés, hogy a munkatársak vonatkozásában mit tekintsenek elsődlegesnek, a hitbéli meggyőződést, a vallásgyakorlást, vagy pedig a szakmai tapasztalatot. Bíboros úr véleménye szerint mi az a mérce, amihez igazodni kell? •**

Különböző országokban különböző jogszabályok teszik lehetővé azt, hogy egy szellemiségben elkötelezett intézmény a saját azonosságának megfelelően válogathassa meg a munkatársait. Nyilván arra vonatkozóan, hogy milyen szakmai felkészültségük legyen az egyes munkatársaknak, adott esetben állami jogszabályok is léteznek, hiszen olyan

katolikus vallású volt is, a szakmai kultúrája olykor a makarencói elvekre épült. Nem várhattuk el, hogy minden munkatársunk gyakorló katolikus legyen, csak azt, hogy aki hozzánk jön dolgozni, az akár a munkaszerződésében is vállalja, hogy tiszteletben tartja az intézmény azonosságát, szellemiségét. Ezt pedig vállalhatja az is, aki történetesen más vallású, vagy pedig nem hívő. Azt hiszem, hogy ez az, ami az elmúlt évtizedekben bevált, ez az, ami-re ma is lehetőség van; természetesen más a helyzet akkor, amikor mondjuk hitoktatói vagy lekipásztori kiegészítő feladatra alkalmazunk valakit; ebben az esetben már a személyes katolikus meggyőződésnek is fontos szerepe van.

• **Az a fajta szeretetszolgálat, amit a máltaiak végeznek, azért lehet más minőségében, mert a hit van mögötte? A Rend karizmájában a hit mint háttér és tartalom jelentheti a különbséget más karitatív szervezetekhez képest? •**

Azt hiszem, hogy a hitnek vagy a hívő világnézetnek a Rend egészének tevékenységé-

1 | 2

1. Erdő Péter bíboros Matthew Festing nagymesterrel
2. A bíboros, a nagymester, és az ünnepség résztvevői: Angelo Acerbi, Habsburg-Lotharingiai Mihály, Kozma Imre atya, Kállay Ubul Tamás, Szabadhegyi Kristóf, Győriványi Gábor, Tóth Tamás, Győri Dani Lajos

aktuális

Kozma Imre atya

75 éves

Kozma Imre atyát, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alapító elnökét, irgalmasrendi szerzetest köszöntötték 75. születésnapján, június 4-én, Budapesten, a zugligeti plébániatemplomban. Az ünnepi szentmisén Beer Miklós váci megyéspüspök mondott szentbeszédet. Az aznap megjelenő napi és hetilapok közül számos újság személyes hangvételű írásban köszöntötte őt, napközben pedig több televízió és rádióműsor elevenítette fel eddigi pályafutását, életútját.

A szentmisére az ország számos részéről és a határokon túlról is érkeztek Kozma Imre atya barátai és ismerősei. A politikai, gazdasági és kulturális élet képviselői között ott volt többek között Soltész Miklós az Emberi Erőforrások Minisztériumának egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkára, Czibere Károly, szociális ügyekért és társadalmi felzárkózásért felelős államtitkár, és Lehel László, az Ökumenikus Segélyszervezet elnök-igazgatója. A szentmisén, Beer Miklós váci megyéspüspök, Ladocsi Gáspár nyugalmazott püspök és számos pap koncelebrált.

Kozma Imre atya elmondta: az ünneppel a szervezők szeretnék megköszönni Istennek az életet, és azt a csodát, hogy a törekeny

ember Isten eszköze lehet, általa Isten bele tud szólni mindennapjaink történetébe. Beer Miklós szentbeszédében hálát adott Kozma Imre atyáért, megköszönte elhivatottságát és mindazt, amit az elmúlt évtizedekben a magyar egyház képviselőként tett. A szentmise szónoka két dolgot emelt ki, ami Kozma Imre atya életében elválaszthatatlan: a bátorságot és az irgalmat. A nehéz időkben, az állandó megfélemlítés légkörében nem aggodalmaskodott, latolgatás nélkül hirdette Isten evangéliumát. A bátorságot a Szentlélek Úristen adta neki, nem a saját erejében, tehetségében bízott. Elsőként mert állást foglalni, döntéseket hozni, elsőként állt 1989-ben a keletnémet menekültek mellé, amikor még senki nem tudta, mit hoz a jövő. Bátran és elköltelezetten

állt a bajba jutottak, a szegények mellé. Beer Miklós püspök hozzátette: Szeretnénk ezt a bátorságot a magunkévá tenni a gyorsan változó világban, egy olyan Európában, ahol a menekültek, a kiszolgáltatottak, az otthontalanok itt vannak közöttünk. Keresztény emberként hitelesek csak az önzetlen szeretet által lehetünk, ha önként, nagylelkűen felkaroljuk az elesetteket – figyelmeztetett.

1 3
2

1. A szentmisén számos pap koncelebrált
2. Kozma Imre atya nem sokkal pappá szentelése után... és fél évszázaddal később, a 75. születésnapján
3. Püspökök között: Beer Miklós váci megyéspüspök és Ladocsi Gáspár nyugalmazott püspök is eljött az ünnepi misére

interjú

„Én ebbe a kereszténységbe nőttem bele”

Pál Ferenc atya indulása a zugligeti közösségben

Tizennyolc éves voltam, amikor egy, mondjuk így, véletlenszerű esemény kapcsán Zugligetbe kerültem. A barátaimmal lábteniszeztünk Pasaréten, a Vasas pályán, és félbe kellett hagyni egy nagyon izgalmas mérkőzést, mert a barátaim egyszer csak azt mondták: ne haragudj Feri, de nekünk most mennünk kell. Érdekeltem milyen sürgős dolguk akadhatott, ami miatt nem tudjuk befejezni ezt a jó meccset, és akkor ők egymásra néztek, hogy mondják, vagy ne mondják. Végül elmondták, hogy hittanóra-ra mennek. Bár nem kaptam vallásos nevelést, a spiritualitás nagyon is foglalkoztatott serdülő koromban, így hát kérdezgettem még őket, és kiderült, hogy egy katolikus templom, ahová mennek, ahol egy jófej pap tanít. Akkor azt gondoltam, hogy nézzük meg ezt a templomot, a hittanórát és a jófej papot. A teremben hátra ültem, mert úgy éreztem, nem vagyok idevaló, nem vagyok se vallásos, se hívő, se keresztény, egyszerűen csak érdekel, hogy mi zajlik itt és miről szól a kereszténység.

• És mi zajlott? •

Két évben keresztül gubbasztottam a hitanteremben a hátsó sornak a legszélén. Imre atya pedig időnként hozzám fordult, és megkért, légy szíves tekerd le a konvektort. Előbb az ószövetség, azután az újszövetség volt a téma, és mind a kettő nagyon érdekes volt. Imre atya nem tananyagot mondott el nekünk, hanem az idő nagyobb részében az életről beszélt. Saját történeteiről, vagy általa fontosnak tartott emberek történeteiről esett szó. Ez nagyon fontos volt nekem, hiszen olyan kereszténységbe nőhettem bele, amelyik cselekszik,

Két év után kezdtem sejteni, hogy már keresztény vagyok, addig csak hittanórán voltam, majd kezdtem misére is járni – idézte fel Pál Ferenc atya, aki büszkén vallotta, hogy Kozma Imre atya személyének is köszönheti, hogy keresztény lett, és azt is, hogy pap.

„Láttam egy papot, és azt gondoltam, így érdemes élni”.

helyzeteket old meg, amelyik arculattal és ars poeticával rendelkezik, nemcsak hitvallása, hanem meggyőződése is van, mégpedig az, hogy érdemes kereszténynek lenni. Imre atyától nemcsak azt tanultam meg, hogy mit hisz egy keresztény, hanem azt is, hogyan hiszi, és ez a hit hogyan fordul cselekvésbe. Korombeli fiatalok ültek ott a hittanórákon, zajlott az élet. Rögtön hívtak, gyere Feri teázni, focizni, kirándulni. Az ószövetség után azt is megtanulhattam, hogy ami elhangzik a hittanórán, az hogyan valósul meg kortárs csoportban. Átélttem, hogy engem, aki nem voltam keresztény ember, tele szenvedélyességgel, mindenféle ideálokkal és tévedésekkel, hogyan szelídítettek magukhoz a többiek. Imre atya pedig egyszer-egyszer megjelent közöttünk, amikor együtt teáztunk, vagy fociztunk. Gondolom, jól eshetett neki, hogy lemegy a fiaihoz, és mi örömmel fogadjuk. Üdvözölt bennünket, mondott két kedves mondatot, azután visszament a robogójára és ment is tovább.

• Milyen robogója volt? •

Babetta. Az autója pedig egy Renault 5-ös, amit a Ferjácza Attila szerelője javított. Ez is izgalmas volt, hogy egy papnak sportos autója van. Személyessé tette a vele való kapcsolatot, hogy láttuk hogyan él.

• Két évet ült a hittanórán a hátsó sorban? •

Azért nevesítettem a két évet, mert utána kezdtem sejteni, hogy lehet, már keresztény vagyok. Két évben át én csak hittanórán voltam, majd elkezdtem misére is járni. Ez újabb lenyűgöző élmény volt. Imre atya másképp beszélt a hittanórán és másképp a vasárnapi szentmisén. Nem emlékszem olyan szentmisére, amin akár csak egyetlen percet is unatkoztam volna. Lehetett látni rajta, hogy nemcsak a beszéd idejére fontos neki, hogy közölhet valami egyénit, személyeset és átimádkoztatott, hanem, hogy az elejétől a végéig fontos neki a szentmise. Ott tanultam meg például, hogy a liturgia más időben zajlik, a szentmisén nem nézem az órát, hogy most 45 percig, 55 percig, vagy egy óra 5 percig tart. Azért, mert ott fontosabb történik az időben, mint ami egyébként szokott történni, és ha valamire érdemes időt szánni, akkor az a közös istentisztelet. Sok élményem származik abból az időből, például a húsvéti szentmisék.

• Mi történt a húsvéti szentmisén? •

Imre atya kitalálta, hogy mi olvassuk fel a szentleckét, vagy az olvasmányt. Húsz-huszonegy éves kölyökként odaállhattunk szembe a hívők seregével, akik már 30-50 éve élték a

kereszténységet, és példák lehettek számunkra. Én pedig egy zöldfülű kezdőként olvashattam a szentleckét. Húsvétkor az volt az ötlete, hogy ne csak felolvassuk a kiválasztott szakaszt a szentírásból, hanem a hitünkben kiindulva mondjunk néhány személyes mondatot bevezetőként a szöveghez. Anélkül, hogy meglettem volna bémálva, szólhattam néhány mondatot a templomban. Átéltettem a bizalmát. Persze, a lelkiünkre kötötte, de nehogy prédikáljatok, vagy belebonyolódjatok valamiféle szentírás magyarázatba! Azt mondta, hogy tanúságtétel legyen, egy-két mondat arról, hogyan érint minket ez a szöveg. Ennek persze az volt a következménye, hogy már napokkal korábban elolvastam azt a részt a szentírásból, és töprengtem rajta, hogyan legyen az a két értelmes mondat. Valódi bizalom volt, hiszen ténylegesen nem ismert engem, ráadásul húsvétkor, amikor sokan voltak a templomban. Ez a bizalom sok mindenben megnyilvánult.

• **Például?** •

Például abban, hogy kulcsot adott a templomhoz. Mi fiatal férfiak hétfőn reggelente összejártunk imádkozni a szentélybe. Ő pedig kulcsot adott, és bízott bennünk, hogy rendben jövünk és megyünk, és mindig be fogjuk zárni az ajtót magunk után. Szerdán is közösen imádkoztunk. Csütörtökön volt a hittanóra, vasárnap meg a mise. Éveken keresztül heti négy alkalommal biztosan ott voltunk a templomban. Ott találkoztam azokkal, akik fontosak voltak. Imre atya néha meghívott bennünket reggelire is. Láttuk, hogy reggel mindig korán kel, későn este, amikor mi még ott tracsoltunk a hittanóra után, még elmegy valahová, tesz valamit. Olyan pap képe rajzolódt ki előttünk, akinek reggeltől estig sok a dolga, az pedig magától értetődő volt, hogy valami jó dolgot csinál akkor is, amikor nem látjuk. Vasárnapi beszédein átsütött az imádság, a lelkiség, a spiritualitás, a templomon kívüli tetteiből pedig a hatékony együttérző cselekvés.

• **Milyen személyes benyomást őriz még Kozma Imre atyáról?** •

Nagy élményem volt az ötvenedik születésnapja, amikor hatalmas virágcsokrot kapott valakitől, és egy fiatalember arról beszélt, hogy milyen fáradhatatlanul és kitartóan szolgálja a közösséget. Imre atya pedig ránézett, és azt mondta: szó sincs róla, hogy fáradhatatlanul, nagyon fáradt tudok lenni, és néha egyáltalán nincs erőm azokhoz a feladatokhoz,

amelyekben nekem helyt kellene állni. Akkor megint tanultam valamit. Ez a realitás, amiről Imre atya tanúbizonyságot tett, ebből a szempontból is vonzó volt. Reális, tapasztalatokban mélyen gyökerező hitről tett tanúságot. Ha már az élményeimről esik szó, sokat jelentett, hogy a vasárnapi miséken, ünnepekkor ott állt harminc-negyven férfi az oltár körül. Ez minden beszéd és prédikáció nélkül is azt üzenté, hogy lehet férfiként kereszténynek lenni. Akkoriban, 19-20 évesen aktív sportoló voltam, és azt láttam, hogy sportolóként, férfiként is lehet kereszténynek lenni. Hogy a kereszténység nem az idős asszonyok vallása, hanem felnőtt vallás, ezen belül felnőtt férfiaknak is való vallás. Persze a többieknek is, de hogy fiatal felnőtt férfiként egy cseppet sem kell szégyellnem a kereszténységemet, mert ott látom azt a harminc-negyven öltönyös férfit, és szeretnék közöttük állni. Húszévesen soha nem vettem fel öltönyt, idegen ruhadarabnak tartottam, semmi kedvem nem volt olyat viselni, de ha az volt a feltétele, hogy odaálljak az oltárhoz a férfitársaimmal, akik engem befogadtak, azért szívesen felvettem.

• **Abban az időben ezt sokan nem nézték jó szemmel.** •

Én azt a kereszténységet ismertem meg, amely kereszténység nem tetszik az államhatalomnak, és semmiféle jó pontokat nem lehet azzal szerezni, ha valaki templomba jár. Emlékszem, amikor elmondtam Imre atyának, hogy papnevelő intézetbe szeretnék jelentkezni, azt pontosan tudtam, hogy ez nem egy kényelmes élet kezdete lesz. Imre atyával összefüggésben találkoztam a kereszténységgel, és éppen ez erősítette meg bennem a hitet, hogy a kereszténységnek nem kell a hatalommal egyezkednie, egyáltalán nem kell kívülről bátorítást és megerősítést kapnia. A kereszténység a szegények, az elesettek, a kiszolgáltatottak felé fordul. Én ebbe a kereszténységbe nőttem bele.

• **Ilyen példát követve döntött ön is a papi hivatás mellett...** •

Nem tudom, hogy keresztény lettem volna-e, ha nem övele találkozom. Eszembe jut Gandhi, aki azt mondta, hogy a kereszténység gyönyörű, csak hát a keresztények... Azon csodálkozott mindig, hogy a kereszténységet, aminek Jézus a kulcsa és a forrása, hogyan lehet ennyire gyöngén megvalósítani. Tudjuk, hogy az ő csendes forradalmát, a passzív ellenállást a hegyi beszéd lelkületétől ihletetten

alkotta meg. Hindu emberként Jézusból és a kereszténységből merített. Ezt lenyűgözőnek találom. De visszatérve Imre atyára, az, hogy keresztény és pap lettem, az egyértelműen az ő személyének is köszönhető. Annak, hogy láttam egy papot, és azt gondoltam róla, így érdemes élni. A másik, amit mindenképpen el kell mondanom róla, hogy amikor a papnevelő intézetben konfliktusaim támadtak az előjáróval, első szóra, gondolkodás nélkül mellém állt. Utólag visszagondolva nyilván nem gondolkodás nélkül tette, de nekem az élményem mégis az, hogy anélkül, hogy engem leültetett és részletesen kikérdezzet volna a történetéről, nekem adta a bizalmát, és kiállt mellettem az előjáróknál, püspököknél. Azért, mert pap lettem, papi pályafutásom kezdetén is, és abban is, hogy pappá szenteltek, nagyon sokat köszönhetek neki. Az is óriási élmény volt, hogy a pappá szentelésemkor az esztergomi bazilikát félig zugligetiek töltötték meg, és olyan sokan voltunk, hogy elfogyott az oltáriszentség, és a liturgia vezetőjének ki kellett hirdetnie, hogy sajnálja, de nem tudnak mindenkit megáldoztatni, mert olyan sokan vagyunk. Miközben azt élhettem meg Imre atyán keresztül, hogy a kereszténység nem egy papon múlik, nem is a pap a lényeg, hanem a közösség. A pap a közösség szolgálója. Neki köszönhettem, hogy nem papközpontú, hanem közösségközpontú pap lettem.

• **Így értelmezhető az a mondata, hogy az élet arra való, hogy elajándékozzuk?** •

Az élet ajándék. A spiritualitásnak az az alaptapasztalata, hogy megajándékozottnak éljük meg magunkat. Azt éljük meg, hogy egy nálunk nagyobb, több, minket felülmúló valaki megajándékoz bennünket függetlenül a teljesítményünktől, az érdemeinktől, bármitől, amit letettünk az asztalra, vagy amire hivatkozhatnánk. Ezért a megajándékozottság azt jelenti, hogy a nálam több jóindulatúan ajándékoz magából és ad nekem attól függetlenül, hogy ki vagyok. Akkor is ad, ha gyöngé, gyarló és esendő vagyok. És ez a megajándékozottság azután arra indít, hogy én magam is ajándékozzak, majd jön a következő lépés, hogy ne csak adjak valamit, hanem magamat adjam, magamból adjak. Hogy a továbbajándékozás elsősorban a személyemre vonatkozik, és nem pedig tárgyra. Tényleg, van egy pont, ami után már csak akkor tudunk továbblépni, és élővé tenni a hitünket, ha magunkat adjuk.

Ez nem (csak) játék!

Egy édesanya életében először ül le építőkövekből tornyot összerakni a gyermekével. Egy négyéves kislány zsírkrétát eszik, mert nem tudja, mire való. Egy kisgyerek kiszökik játszani, akkor is, ha tudja, pofon lesz a büntetése. Szereplők a Máltai Szeretetszolgálat épített és mozgó játszótereinek hétköznapjaiból.

Írta: Szakszon Réka

Négy évvel ezelőtt kibuszal érkező mozgó játszótérek kezdtek működni Magyarországon leghátrányosabb helyzetűnek minősített kistérségei közül nyolcban.

A játszótérek állandóan jelenlévő, nélkülözhetetlen részei nem a csúszdák, a hinták vagy a légvárak, hanem a résztvevő gyerekek, akik korban, társadalmi helyzetben, családi háttérben különböznek. Mi köti őket mégis össze? Mi történik velük a játszótéren? „A legfontosabb, hogy ilyenkor a gyerekek önfeláldozóan boldogok” – mondta Tószegi Mónika, a Máltai Szeretetszolgálat animátora, aki a sellyei kistérség több mint harminc települését járja az egyik mozgó játszótér munkatársaként. „Nem intézményi keretek közt vannak, nincsenek annyira szigorúan fogva. Le tudják tenni a problémáikat. Akad közöttük, akit később megvernek, amiért elszökött otthonról, hogy kijöhessen a többi gyerekkel játszani, de erre abban a két órában nem gondol. Mi pedig olyan normákat és példákat próbálunk nekik mutatni, amelyek az egészséges gyerekként való felneveléshez szükségesek. Erre épül rá az, hogy olyan eszközökkel találkoznak, amit a mindennapokban nem láthatnak.”

A játszótéren a gyerekek tehermentesítése is fontos feladat. Így kerül át a hétéves kislány oldalán csüngő kistestvér a máltai munkatársak kezébe, akik vigyáznak a kicsire, amíg a nagyobb lány játszik. „Erre a pár órára felszabadul, mert az élete többi részében tulajdonképpen anyuka. Nekem ez nem teher, neki viszont nagy megkönnyebbülés” – mesélte Tószegi Mónika.

A játszótéren nyolc kistérségben két-két máltai munkatárs járja körbe a hátrányos helyzetű településeket. A játékok és a szórakozás mellett információkat, szeretetet és lelki segítséget szállítanak. „Eleinte telergasztottuk a falvakat plakátokkal, most már elég csak egyet kitenniünk, hogy mindenki ott legyen, mire leírunk. A gyerekek nagyon várnak minket, segítenek kirakodni, vagy a fa alatt ülve várják, hogy elkezdjük a játékot” – mondta el a fogadtatásról Tószegi Mónika.

Tizenkét perces szünettel pakolják ki a fél focipályát betérítő játékokat. A gyerekek legnagyobb kedvence a légvár, amit egy óra után le szoktak kapcsolni, hogy a többi játék is előkerülhessen. Akadálypályát raknak össze, sorversenyt szerveznek, az árnyékban pedig felállítanak egy asztalt, ahol kézműveskedésre, gyöngyfűzésre, rajzolásra, festésre van lehetőség. A kétórás programot

követően már nehezebb a visszapakolás: össze kell gyűjteni a bokrokban rejtélyes módon eltűnő labdákat, és egyéb tényezők is lassítják a munkát, például a lábuk között játékokat kicsempésző gyerekek.

„A szocializációs törekvés minden játékunknak részét képezi. Szeretjük a közös programokat, amikor meg kell fogni a másik kezét, és azt a gyereket is elfogadják és be tud kapcsolódni, aki valamilyen okból általában ki van szorítva” – mondta el a befogadásról és a közösséghez tartozás élményéről Tószegi Mónika. A mozgó játszótérek indulásakor nem értették, miért hagyják abba a lelkesnek tűnő gyerekek a játékot öt-tíz perc után. „Kiderült, hogy nem esznek rendszeresen, vagy nem eleget, ezért nem volt energiájuk az ugráláshoz, futkosáshoz. Legközelebb már kekszel és ropival érkezünk, amitől rögtön felpörgött a játék” – mesélte egy játszótéren dolgozó máltai munkatárs.

„Egyszerre szomorú és megható, amikor egy gyerek életében először lát filettolat. Mégis jó érzés, hogy te segíthetél neki abban, hogy gyurmát, tollat vagy zsírkrétát vehessen a kezébe” – avatott be Tószegi Mónika a kistérségi munka részleteibe. „Az egyik játékunkon egy négyéves gyerek jött szembe velem, és majszolta a zsírkrétát, már nem sok maradt belőle, mire észrevettük, és ki tudtuk szedni a szájából.”

Ahogy az óvodásoknak rá van varrva a jele a ruháikra, a munkatársak a máltai pajzsot viselik nap, mint nap. „A Máltai Szeretetszolgálat értékeinek középpontjában a segítségnyújtás áll. Rászoruló embereken segítünk különböző módszerekkel: lelkileg, fizikailag és anyagilag” – mondta Tószegi Mónika. „A gyerekeknek abban segítünk, hogy két órán keresztül boldogok legyenek, a szülőket pedig sokszor mi tanítjuk meg a gyerekeikkel játszani.”

[1]

1. A mozgó játszótérről néhány óra felhőtlen boldogság is érkezik

25 éves Szövetségünk Magyarországi Delegációja

A Magyar Máltai Lovagok Szövetsége ismét Magyarországon

A Magyarországon élő máltai lovagok 1928-ban alapították meg a Máltai Lovagrend magyar szövetségét, amelynek első elnöke Habsburg József magyar királyi herceg lett. A Lovagszövetség csakhamar méltó helyet foglalt el a kereszténység ápolásában és védelmében, a rászorultak segítésében. Tevékenységét a nagymester, Frà Ludovico Chigi della Rovere Albani már 1931-ben kitüntető látogatásával ismerte el. A magyar máltai lovagok 1938-ban mind a Budapesten tartott Eucharisztikus Világkongresszuson való részvételükkel, mind a Máltai Világkongresszus szervezésével elfoglalták helyüket a Rend megbecsült és elismert munkásai között. A világháború alatt a máltai székház a Fortuna utcában bombatalálatot kapott, a rendtagság szétszóródott, számosan külföldre menekültek, az itthon maradtak maguk is ínségben, csakhamar a társadalom peremére kerültek. A Rend a világon szétszóródott magyar tagjait kezdetben az elnökök (Habsburg József, majd Apor Gábor, később Frà Pallavicini Hubert) igyekezett összetartani, a Magyar Máltai Lovagok Szövetsége végre Kállay Kristóf elnöksége alatt újra növekedésnek indult. Irányításával megalakultak a területi delegációk Észak-Amerikában és német nyelvterületen, majd a kisebb létszámú munkacsoportok is, melyek intézményi közösségeket teremtettek az újonnan belépő magyar lovagok számára. 1989-re, amikor újra törvényes lehetőség nyílt társadalmi egyesületek létrehozására, mindössze egy

A Máltai Lovagrend nemzeti tagolódása szerint a magyar rendtagok a Magyar Máltai Lovagok Szövetségéhez tartoznak. A Szövetségen belül delegációk, illetve kisebb munkacsoportok szerveződtek, melyek közül mind létszámban, mind tevékenységben ma már a Magyarországi Delegáció a meghatározó.

máltai lovag, Kállay Miklós, élt Magyarországon. Kállay Miklós először a régen ismert, sokat próbált ismerőseit, barátait és rokonait hívta meg a Máltai Rendbe, 12 jelölt lelkesen kezdte meg fölkészülését a rendi tagságra.

A rendszerváltás évében a kommunista párt lemondott kizárólagos hatalmáról, módosították az alkotmányt, az új politikai erőkkel kerekasztal tárgyalások során előkészítették a demokratikus átalakulást. Hasonló történések zajlottak a többi, ún. Kelet-Európai országban. Közben menekültek tízezrei érkeztek Kelet-Németországból, az első csoportok a zugligeti Szent Család-plébánián nyertek menedéket. 1989 februárjában megalakult a Máltai Szeretetszolgálat. Végül a kormányzat megnyitotta a németek számára a nyugati határt. 1989 végén a népfelkelés elsöpri Ceau escu rendszerét Romániában. 1991-ben Horvátország és Szlovénia kilép a Jugoszláv államszövetségből, megkezdődik a polgárháború, amelynek első szakasza 1995-ig tart, de csak az 1999. évi NATO bombázásokkal szűnnek a harcok a Balkánon. A magyar máltaiak valamennyi történelmi eseményen jelen voltak, mint segítők.

Megalakul a Magyar Máltai Lovagok Szövetségének Magyarországi Delegációja

1990 áprilisában a Szövetség Német Nyelvterületi Delegációja szervezésében, Altöttingben tartott lelkigyakorlat során az Elnök kihirdette a Nagymagiszterium felvételi döntését és felavatta a magyarországi jelöltek. 1990. április 17-én Bicskén megalakult a Magyarországi Delegáció. Alapító tagok: Baross Miklós, Csapó György, Dessewffy György, Kállay Tamás, Kállay U. Tamás, Mailáth Imre, Mailáth Edina, gr. Nyáry Gál, gr. Nyáry Zsigmond, Tabódy István, Visy Zoltán és Wettstein János. A Delegáció elnöke az Egyesült Államokból hazatelepült Lupkovics János, titkára Kállay Tamás, ispotályos Kállay U. Tamás, kincstárnok Visy Zoltán. 1991 nyarán Lupkovics János

lemondott delegátusi beosztásáról, az új delegátus Kállay Tamás lett. A Delegáció bírósági bejegyzése 1990-ben történt.

A Delegáció kezdetben magánlakásokban, 1993 nyarától már a Fortuna-utcai székházban működött. Legfőbb feladatának tekintette a Szövetség hazaköltözésének előkészítését, a Máltai Szeretetszolgálattal való együttműködését a Rend szellemében, fiatal, elhivatott új rendtagok kiképzésével és felvételével a Szövetség hazai bázisának növelését, és a rendi élet elmélyítését.

Szükséges volt néhány sarkalatos pont egyeztetésére a Szeretetszolgálattal. Sor került a feladatkörök tisztázására, párhuzamos karitatív tevékenységek szétválasztására, személyi hovatartozás kérdéseinek megoldására (pl. a Szeretetszolgálat elnöke legyen a Máltai Lovagrend tagja, a Szeretetszolgálat

dolgozzon a Rend karizmája szerint, a rendtagok vállaljanak feladatot a Szeretetszolgálatban, az elhivatottságot érző szeretetszolgálati tagok lépjenek a Rendbe). Megállapodás történt abban is, hogy a Szeretetszolgálat dolgozzon professzionális szinten, önállóan.

A Szövetség Rómából történő hazaköltözése Kállay Kristóf elnök döntése volt, megvalósítása O'sváth György elnök érdeme. A Magyar Máltai Lovagok Szövetsége 1996-ban januárjában kezdte újra működését Budapestre.

A Magyarországi Delegáció a 25 éves története során kiváló kapcsolatokat épített ki és tart fenn a mai napig is a rendi vezetéssel, a Szeretetszolgálattal és a tevékenységéhez kötődő egyházi és más társadalmi szervezetekkel. A teljesség igénye nélkül felsorolunk néhány fontosabb ténytet:

- Frà Andrew Bertie nagymester látogatása 1993-ban, 1996-ban és 2004-ben, Frà Matthew Festing nagymester 2009-ben kétszer, 2012-ben és 2013-ban.
- Kiváló és rendszeres kapcsolat az Osztrák Nagyperjességgel.
- Kapcsolatfelvétel és rendi előkészítés a felvidéki és erdélyi magyarokkal.
- Aktív munkakapcsolat a Magyar Máltai Szeretetszolgálattal.
- Bensőséges kapcsolat a mindenkori esztergomi érsekkel (Paskai László és Erdő Péter bíborosokkal), rendszeres konzultációk a Püspökkari Konferenciával.
- Folyamatos rendi kapcsolat a Szövetség vezetésével és tagjaival.
- Kölcsönös tiszteleten alapuló barátság a Johanniták magyar rendtartományával.

Az ünnepi emlékülésen a 25 év eseményeit a delegátusok (Kállay Tamás 1991–1996, Legeza László 1996–2002, Reichlin-Meldegg Viktor 2002–2005, Ugron Béla 2005–2014 és Czigler Ágoston 2014-től) ismertették.

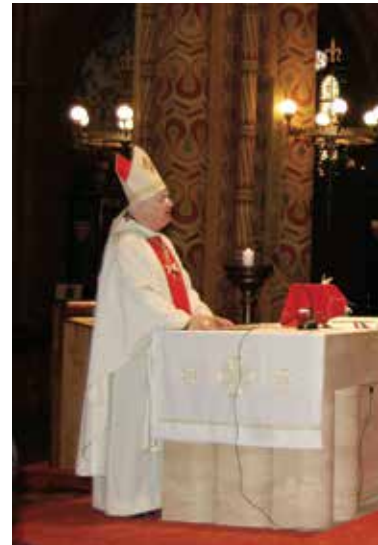
	2	5
1	3	
	4	

1. Szövetségi Tanácsülés, Lonigo, 1990. október
2. Fra' Andrew Bertie nagymester Budapesten, 2004.
3. Szövetségi lelkipraktórium előkészítése, Bicske, 1991. október
4. Szövetségi lelkipraktórium, Esztergom, 2011.
5. Lourdes, 2012.

Legyen az évforduló üdvöt hozó erő!

Írta :: Cserháti Ferenc Ch.C.H.

1990. április 17-én megalakult az akkor még római központú Magyar Máltai Lovagok Szövetségének hazai egysége, a Magyarországi Delegáció, azzal a magasztos céllal, hogy a Szövetség célkitűzésének megfelelően és a Szeretetszolgálattal karöltve, szolgálatával és magatartásával segítse hazánk társadalmának keresztény életerkölc s szellemében történő alakítását. A Delegáció megalakulásának 25. évfordulója alkalmából április 25-én emlékülést tartottunk, amelyet hálaadó szentmisével kezdtünk. Hálát adtunk Istennek a kapott javakért, az elvégzett munka minden sikeréért. Imádkoztunk a szegényekért és jötevőinkért, Delegációnk és Rendünk élő és elhunyt tagjaiért.

Szent II. János Pál pápa fogalmazta meg, hogy „a személyes vagy közösségi jubileumok nagy jelentőségűek mind a személyes, mind a közösségi életben” és „a keresztények ... mindig vallásos jelleget szoktak neki adni. A keresztények számára ugyanis minden jubileum – mint pl. a 25 éves ezüst-, az 50 éves arany-, és a 60 éves gyémántmenyegző vagy mise – ... a kegyelem különleges esztendejét jelenti. Ugyanez alkalmazható közösségek vagy intézmények jubileumaira is” (TMA 15).

A „Jubileummal” együtt jár az öröm, a számadás és a számvétel, az ünnepi megemlékezés, ami „üdvöt hozó erővé” is válhat, főleg akkor, ha új lendülethez és megújuláshoz is vezet. A Szent Pápa a 2000. évi Nagy Jubileummal kapcsolatban fogalmazta meg, hogy annak „növelnie kell a mai keresztényekben a hitet az önmagát Krisztusban kinyilatkoztató Istenben, erősítenie kell a reményt az örök élet várásában, és tökéletesítenie kell a szeretetet, hogy tevékeny legyen a testvérek szolgálatában” (TMA 31), de ugyanez érvényes kell legyen a mi Delegációnk évfordulójára is. Az isteni erények – a hit, remény és szeretet – gyakorlása 900 éves Rendünk alapelveit és szolgálatunk éltető gyökereit képezik. Ezek az erények évszázadokon át elmélyítették Rendünk tagjaiban az Isten imádását; Jézus Krisztus evangéliumának hirdetésére, követésére és védelmére serkentettek; erősítették és fokozták emberbaráti és társadalomformáló tevékenységünket; a „Tuitio fidei et Obsequium pauperum” rendi mottónk megvalósítására buzdítottak és erre buzdítanak ma is. Ezek az isteni erények – hit, remény, szeretet – adják és biztosítják Rendünk üdvöt hozó erejét, amint erre XVI. Benedek pápa

is rámutatott Rendünk alapításának kilencszázadik évfordulója alkalmával. Beszédében kiemelte, hogy Rendünk értékes tevékenysége, az Egyház és a szükségét szenvedők szolgálata nem pusztán filantrópia, hanem az evangéliumi szeretet hatékony és élő tanúságtétele, ami mindig az eleven hitből, ennek gyakorlásából, az imából, a lelkiélet ápolásából, az Eucharisztiaiból és a szentségek vételéből fakad.

„Ebben az értelemben a Máltai Lovagrend keresztény ihletése révén különbözik a többi intézménytől, szervezettől, amelyek nemzetközi szinten elkötelezték magukat a betegek ápolásában, a szolidaritás, az ember átfogó fejlődése terén” (Discorso del Santo Padre Benedetto XVI ai membri del sovrano militare ordine di Malta, Basilica Vaticana, 9 febbraio 2013, vö. VR/MK, 2013. február 11. hétfő 11:03). Rendünk megkülönböztető tulajdonsága, hogy tevékenysége hívó meggyőződésből, apostoli buzgóságból és keresztény elkötelezettségből fakad, mindig összhangban az egyházi tanítóhivatallal. Ezért a Magyarországi Delegáció 25. évfordulója nagyon is hasznos lehet, ha a kezdeti eszményekre, a betegek és szegények szolgálatára, a lelki élet elmélyítésére és ápolására emlékeztet, amely mindig szolgálatunk alapját és társadalomformáló erejét adta és adja.

Akkor tudunk szeretetet adni testvéreinknek,

- ha az isteni szeretet tűzhelyéből merítünk az ima, az Isten Szava szüntelen meghallgatása révén;
- ha életük középpontjába az Eucharisztiait helyezzük és életünk minden napját áthatja Jézus jelenléte;
- ha imáinkban és elmélkedéseinkben is Isten elé visszük a

a máltai rend a nagyvilágban

betegség szenvedését, az idősek magányát, a fogyatékkal élők nehézségeit;

- ha Isten erejével és nevében munkálkodunk, amint erre az Evangélium is buzdít és bátorít minket: „Akik hisznek, azokat ezek a jelek fogják kísérni: nevemben ördögöt űznek, új nyelveken beszélnek, kígyókat vehetnek kezükbe, és ha valami mérget isznak, nem árt nekik, ha pedig betegekre teszik a kezüket, azok meggyógyulnak” (Mk 16, 16-18).

Delegációnk megalakulásának 25. évfordulója örömteli emlékezésre, ünnepi hálaadásra serkent, de egyben új kezdetre és új tanúságtételre is! Remek, konkrét és kiváló programot kínál ehhez Ferenc pápa, aki meghirdette az irgalmasság szent évét és bullája „Olvasóival” együtt minket is az elesettek felkarolására bátorít: „Nyissuk meg a szívünket a lét periferiái felé, vigyünk vigaszt, irgalmasságot, szolidaritást és figyelmet mind azoknak, akik „a mai világban nélkülöznek és szenvednek”, „számos testvérünknek, akiket megfosztottak méltóságuktól”. „Kiáltásukat tegyük magunkévá, így együttesen le tudjuk küzdeni a közöny korlátját, amely gyakran hatalmas úrként van jelen, hogy elrejtse az álszentséget és az önzést”. Örömmel hajtsuk végre a testi és lelki irgalmasság műveit, hogy „felébrésszük lelkiismeretünket, amely ellankadt a szegénység drámájával szemben”. Jézusnak éppen ez a küldetése: vigyünk vigaszt a szegényeknek, hirdessük a megszabadítást a modern rabszolgaságok foglyainak, adjuk vissza a látást azoknak, akik magukba zárkóztak, adjuk vissza a méltóságukat azoknak, akiket ettől megfosztottak, legyünk képesek arra, hogy legyőzzük a tudatlanságot, amelyben emberek milliói élnek, különös tekintettel azokra a gyermekekre, akiknek nincs megfelelő segítségük ahhoz, hogy kilépjenek a szegénységből” (Ferenc pápa, „Az irgalmasság arca” 15, vö. VR/MK, 2015. április 12. vasárnap 15:42). Tartsuk szem előtt a Szentatya intelmeit, és akkor lovagi elkötelezettségünk is új lendületet kap, Magyarországi Delegációnk 25. éves jubileumi megemlékezése is üdvöt hozó erővé válik Delegációnk minden tagja számára. Adja Isten, úgy legyen!

A Máltai Rend: Pápai bullától a szuverenitásig

Írta :: Bécsi Zoltán¹

A Jeruzsálemi Szent János, Rodoszi és Máltai Szuverén Ispotályos Lovagrend – röviden Szuverén Máltai Lovagrend (SMOM) vagy csak Máltai Rend – szuverenitása egy különleges történet, mert e rend – mint szuverén entitás az egyházi rendek és a több száz autentikus (állami vagy legitim dinasztiahoz tartozó) lovagrendek között – ma egyedülálló. E cikk alapjául Francesco Gazzoni, a Római Sapienza Egyetem emeritusz tanára és a Máltai Rend fő ügyvédjének dolgozata szolgált, mely a Max Planck Nemzetközi Jogi Enciklopédiájában jelent meg.²

A Máltai Hírekben már sok cikk jelent meg a Rend történetéről Török József atya és Legeza László rendtársaink tollából, ezért nem kívánok hosszabban írni erről. Viszont nem lehet a 1113-as pápai bulla mellett elhaladni megjegyzés nélkül. Aláhúznám, hogy az úgynevezett „Pie Postulatio Voluntatis” bulla (melyet abban az időben nem bullának neveztek)³ egy komoly privilégiumot ad a Szent János Ispotálynak, amit nagyon kevés szerzetes közösség kapott meg, vagyis hogy saját maga választhatja meg főnökét (akkor még nem használták a «nagymesteri» címet). Ez a privilégium volt az első lépés a szuverenitás felé. A második nagy kiváltság, hogy II. Paszkál pápa függetlenítette a közösséget – és annak meglévő és még jövőbeli ingatlanjait – a helyi püspököktől és a jeruzsálemi királytól. Ettől kezdve a közösség egyenesen a pápától függött és függetlenített területeket szerezhetett.

Szuverenitás fogalomról beszélni a középkorban anakronizmusnak számít, mert az csak a XVI. században lesz igazán definiálva Jean Bodin Francia jogász által (A Köztársaság Hat Könyve, 1576). De ehhez a monarchikus állam elméletét meg kellett Bodin-ek szülnie. Miből áll ez az elmélet? Az uralkodó hatalma szétválaszthatatlan, vagyis abszolút. Bodin elítéli a

feudalizmust, ami a szuverenitást többfelé választotta. Ettől még voltak Nyugat-Európában hűbérek, királyok és egy német-római császár, akiknek hatalma – legalábbis a spirituális hatalma – a római Pontifex maximus-nál állt meg. A pápát, mint Krisztus helytartóját fogadták el a nyugati kereszténységben a föld legmagasabb rangú embereként. Ezt a hatalmat – a reformációt követően – a katolikus Jean Bodin aláaknázza, és a szuverenitás fogalma bátorította fel XIV. Lajos francia királyt, hogy katolikus létére, Isten Helytartójának, Lieutenant de Dieu sur terre, nevezze magát. Így Bodin-tól kezdve a szuverén fölött csak az Isten van, mert a hatalom e földön oszthatatlan lett. Így megnyílt az út a francia királyi abszolútizmus és az általános szekularizálódás felé. A westfáliai béke (1648) pedig egy töréspont, mert egyre több uralkodó jelentette be szuverenitását és így függetlenségét, akár a császártól, akár a pápától is (a református uralkodók esetében ez egyértelmű). De a legtöbb katolikus uralkodó nem élt a szuverenitásnak azzal a fokával, hogy megtagadja a pápa fölöttük való spirituális hatalmát. II. Szilveszter pápa megóvta Magyarországot hasonló vitától, mert már Szent István királynak átadta azt az apostoli privilégiumot, hogy kinevezhesse a saját főpapjait. Így a magyar király olyan embereket nevezhetett ki, akik közel álltak hozzá. Ez más helyen Európában a Szentatya privilégiuma maradt és komoly konfliktusokat okozott.

A szuverenitás új fogalma a Máltai Rendet is megerősítette nemzetközileg. A 18. században olyan fontos lett, hogy nagykövetet küldhetett a legfőbb katolikus fővárosokba: Madridba, Párizsba és Bécsbe. Kis országoknak ez nem adott meg, csak nagyhatalmaknak. Egy szerzetesi közösségből kinőtte magát a világ egyik leghatalmasabb (persze nem méretben) „államává”. De hogyan? Többnyire a kiharcolt presztízse által: 1. Hadászatiilag erős volt és a szuverenitás egyik fő eleme egy erős hadsereg volt (Jean Parisot de la Valette nagymester 1566. évi győzelme az oszmán flotta fölött óriási presztízst jelentett), 2. A pápa hercegi rangot adományozott a nagymesternek (Rodosz hercege 1446-ban), és koronát is küldött Máltára Loubens de Verdalle nagymesternek (1581–1595), akár csak a magyar királynak korábban. 3. 1607-ben, a császár birodalmi herceggé emelte, és részt vehetett a diétán, mint bármelyik más birodalmi herceg. 4. Természetesen a már említett stratégiai területek (Rodosz és aztán Málta, Gozo, Comino és az elég gyorsan elvesztett Tripoli vára –ma Líbia fővárosa) is számított a mérlegben.

A szuverenitáshoz járult még, hogy amikor Carulus Quintus császár 1530-ban átadta a máltai szigetsoportot a Rendnek, évente csak egy Accipitris seu Falconis vagyis egy sólymot kért cserébe, és semmi mást. Lényeges, hogy a sziget birtoklása nem számított hűbéri kapcsolatnak. Rodosz esetében nem is volt adományozás, hanem Ciprusról indulva egy pár hajóval a Rend elfoglalta a papíron bizánci tulajdonú szigetet (1307), amit V. Kelemen pápa meg is erősített. Így a Rend gyakorlatilag már a görög szigeten rendelkezett a szuverenitás modern fogalmának elemeivel. Mikor végül 1798-ben

Napoleon Bonaparte tábornok elfoglalta Máltát, befejeződött a Rend területiális jellege.

De miből áll ma a Rend szuverenitása? Annak ellenére, hogy a Rend elvesztette Málta szigetét, birtokában van majdnem minden elemnek, ami az államisághoz, de még a demokráciához is kell: van alkotmánya; törvényhozó és végrehajtói testülete (kormány, a hatalom-megosztás kritériuma); van független jogi rendszere és vannak bíróságai (a határozatok ellen nem lehet fellebbezni sem az olasz köztársasági, sem a vatikáni bíróságoknál); élvez jus legationis-t (küldhet követekeket) és jus contrahendi-t (aláírhat nemzetközi és bilaterális egyezményeket), van nagykövetsége 104 fővárosban, ami exterritorialitást (sérthetlenséget) élvez; kiad diplomáciai és szolgálati útleveleket, amit az ICAO (International Civil Aviation Organisation) elismer, és van saját útlevel kódja XOM; add ki saját rendszámotablát (fehéren piros SMOM szöveggel és számmal); van postahivatala, és bélyegeket ad ki, amit 50 országban elfogadnak; végül van «katonasága», de csak egy katonai mentő osztag, mely az olasz hadseregbe van integrálva.

Ezekből kifolyólag a Rend szuverenitása tényeken alapul, és ezt a szuverenitást egy, 1953-ban XII. Piusz által összehívott bíbornoki bíróság erősítette meg. A Rend már eleve diplomáciai úton kommunikált a bírósággal.⁴ A bíróság megállapította, hogy a Rend szuverén, olyannyira, hogy megválasztása után az új nagymester levélben, diplomáciai úton jelenti Őszentségének, a pápának, hogy megválasztották, amire nem a Szentatya s.k., hanem államtitkára (Il Cardinale Segretario di Stato), mint a Vatikán állam külügyminisztere válaszol. Mit jelent ez? Gyakorlatilag azt, hogy a Szentatya tudomásul veszi a Máltai Rend „kis konklávéján” történő választást, és nem ő nevezi ki a nagymestert (és ezt már 1113 óta). Ez azt is jelenti, hogy Rendünkkel és a nagymester megválasztásával nem az Egyházi Rendek Kongregációja foglalkozik, mely különben minden más egyházi renddel foglalkozik; továbbá azt is, hogy a Rend szuverén a Szentszéktől, és csak és kivételesen a Rend laikus szerzetesei – a fogadalmas lovagok – függenek a kánonjogtól ugyanúgy, mint a római katolikus szerzetesek. Vagyis a 13 500 rendtag közül körülbelül 60 lovag (a rend papjai nem lovagok, hanem káplánok és nincsenek ebbe a számba beleértve). Alá kell húzni, hogy még az obendenciás lovagok sem tartoznak a kánonjog alá.

A Rend kvázi állami léte azt is jelenti, hogy ha egyszer földterülethez jutna, akkor – ahogyan a Szentszék is elérte a Lateráni egyezményen – újból egy területiális, szuverén területtel is rendelkező rend lehetne. Így nem csak de jure, de de facto meg lenne az összes kritérium az államisághoz. Van egy nagyon jó példa erre. A Máltai Köztársaság területén fekvő Birgu város területén álló félsziget, a Sant'Angelo erőd egy részét a Rend csak kölcsönbe kapta a Köztársaságtól. A Rend ezen a részen exterritorialitást élvez annak ellenére, hogy a Rendnek már van Nagykövetsége a fővárosban, Valettán. De mielőtt csak kölcsönben van adva, nem képez-

heti azt az elemet, melytől elméletileg teljes állammá minősülne.

A XVIII. században a Rend még Európa egyik legkomolyabb hatalma volt. Ma viszont a világ egyik legfontosabb karitatív szervezete azonkívül, hogy szuverenitását megtartotta. Érdekes aláhúzni, hogy nemzetközi szervezetek sem rendelkeznek szuverenitással. A Rend, ebben a szuverén, de nem territoriális állapotban, el tudja végezni hivatását és szolgálatát a világban anélkül, hogy egy territoriális mikro állam gondjaival és költségeivel foglalkoznia kellene.

Mi a lényege ennek a szuverenitásnak? Ahogyan Albrecht von Boeselager, a Rend mai Nagykancellárja írja: „ha a szuverenitásunk csak a saját dicsőségünket és a Rend hírnevét illetné, vagy csak azért lenne, hogy megkülönböztessük a Rendet más karitatív szervezetektől [...] akkor az nem lenne elegendő.“ A Rend a betegeket a „Mi Urainknak” titulája és akár személyes szolgálatunkban, akár a Rend szempontjából, őket kellene a mi urainknak elismerni. „A célja a Rendnek az, hogy kiszolgáljuk őket, és ez a szuverenitásra is alkalmazható. A szegények és a betegek azok, akiknek a hangját nem hallják. A világ országai a hatalmasok és gazdagok kezében vannak, és azok, akik nyomorban élnek, hazátlanok. A nyomorgóknak és elfelejtetteknek egy pót országot kell adjunk, hogy meglegyen a szuverén hangjuk a nemzetek között. Ezért kell megvédenünk és használnunk ezt a szuverenitást.”⁵ Összefoglalva: a Rend missziója az, hogy hangot és védelmet adjon a szegényeknek és a társadalom elfelejtettjeinek, és a Rend szuverenitása ennek eszköze. Érdemes elmélkedni e bölcs gondolatokon.

Hozzáfűzöm, hogy egy rendi diplomatának érdemes szem előtt tartania, hogy diplomáciai szolgálatának lényege egy keresztény karitásra épülő humanitárius és karitatív diplomácia, mely a tudását, a diplomáciai és tárgyalási tapasztalatát a szegények, a betegek és az elfelejtettek helyzetének javítására, és nem a nagypolitika, a háború és békekötés kérdéseire (De jure belli ac pacis) fordítja. A mai világban nyomorból sajnos van bőven, a munka végtelen, és ebből kifolyólag a világ végéig lesz tennivalónk. Minden egyes szeretetszolgálatos, dáma és lovag ebben tud segíteni és így potenciális „diplomatája” illetve képviselője a Rendnek. A Rend karizmájából, – „tuitio fidei et obsequium pauperum” –, és imából táplálkozhat és találhat erőt ehhez a munkához.

1

2

1. A Sant'Angelo erőd Máltán
2. Nagykáptalan az Aventínón

1 Dr. Bécsi Zoltán C.G.M. a MMLSz tagja, a Máltai Rend svájci képviselőtársaságának tanácsosa.

2 Gazzoni, Francesco, Entry: Malta, Order of, Max Planck Encyclopaedia of Public International Law, Heidelberg and Oxford University Press, 2009

3 De Palma, Mgr. Luigi Michele, « Le 'Pie Postulatio Voluntatis' du pape Pascal II en faveur de l'Hôpital de Saint-Jean de Jérusalem (1113) » in Cahier de spiritualité, n. 13, SMOM, Rome, p.103

4 Cansacchi, G, 'La soggettività internazionale dell'Ordine di Malta in una recente sentenza ecclesiastica' in Rivista di Diritto Internazionale, 38, 1955, 42, 45.

5 Albrecht von Boeselager, "Obsequium Pauperum and the mission of new evangelisation" in Journal of Spirituality, no 12, Rome, SMOM, 2012, p. 98.

Megtanulták, hogyan mentsenek

A Flood Aid program keretében két év alatt negyven katasztrófavédelmi önkéntest képzett fel a Magyar Máltai Szeretetszolgálat, a Caritas Satu Mare és a Romániai Máltai Segélyszolgálat Nagybányai Fiókszervezete. Az oktatás során az árvízi katasztrófahelyzet felszámolásának különböző fázisaiban ellátandó feladatokat tanulták meg az önkéntesek, akik május 30-án Túrterebesben egy nemzetközi gyakorlat során szimulált katasztrófahelyzetben adtak számot az elsajátított ismeretekről.

Máltai Hírek :: A Magyar Máltai Lovagok Szövetsége és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat lapja :: **Felelős kiadó** az MMLSZ és az MMSZ elnöke :: **Főszerkesztő** Wettstein János :: **Szerkesztőség** Legeza László, Romhányi Tamás, Tihanyi Gábor :: **E-mail** communications@maltai.hu :: **Az MMLSZ címe** 1014 Budapest, Fortuna u. 10. :: **Honlap** www.mmlsz.hu :: **E-mail** mmlsz@t-online.hu :: **Fax** 1-375-5174 :: **Az MMSZ címe** 1125 Budapest, Szarvas Gábor út 58-60. :: **Honlap** www.maltai.hu :: **E-mail** mmszok@maltai.hu **Fax** 1-391-4728 :: **Készítette** Folprint Nyomda :: **Lapterv** BrandAvenue

Támogassa Ön is a Máltai Szeretetszolgálatot! Adományát akár okostelefonján keresztül is eljuttathatja négy gyors lépésben:

1 :: Töltse le a MasterCard Mobile alkalmazást, és regisztrálja MasterCard® vagy CVC-kóddal ellátott Maestro® bankkártyáját! **2** :: Olvassa be a támogatni kívánt szervezet QR-kódját a MasterCard Mobile alkalmazáson keresztül! **3** :: Válassza ki az adományozni kívánt összeget! A minimális összeg 3000 Ft. **4** :: Az mPIN kód megadásával engedélyezze a tranzakciót! Köszönjük!